

บทที่ 4

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

4.1 สรุป

จากผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์นั้น พบว่าตัวแปรด้านรายได้ซึ่งใช้ราคาปัจจุบัน(current at market prices) มีอิทธิพลต่อปริมาณผู้โดยสารมากที่สุด ลองลงมาได้แก่ จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เข้ามาประเทศไทย จำนวนประชากร อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ย และงบประมาณของ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ตามลำดับ โดยค่า R^2 ที่ได้มีค่าเท่ากับ 0.9744 นั้น หมายความว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดที่กำหนดไว้ในสมการสามารถอธิบายผลของตัวแปรตามคือ ปริมาณผู้โดยสารได้ถึง 97.44 % นอกนั้นเป็นผลของตัวแปรอื่น ๆ ที่ไม่อยู่ในสมการ เป็นต้นว่า ปัจจัยด้านราคาค่าขนส่งทางอากาศ และ ปัจจัยด้านการเดินทางด้วยพาหนะอื่น ๆ ค่าความคาดเคลื่อนมีค่าเท่ากับ ± 0.0596 และ durbin watson มีค่าเท่ากับ 1.5527 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ โดยปัจจัยที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ รายได้ และปัจจัยที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 ได้แก่ จำนวนนักท่องเที่ยว ปัจจัยที่มีนัยสำคัญทางสถิติดังกล่าวมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับอุปสงค์การเดินทางทางอากาศผ่านท่าอากาศยานจังหวัดเชียงใหม่ และพบว่าปัจจัยที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับดังกล่าวได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ย จำนวนประชากร และงบประมาณของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

จากการศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่าปัจจัยภายในประเทศที่มีผลกระทบต่อปริมาณผู้โดยสารมากที่สุดคือปัจจัยด้านรายได้ แสดงว่าภาวะเศรษฐกิจของประเทศมีผลกระทบต่อปริมาณผู้โดยสารที่เป็นคนในประเทศเป็นอย่างมาก นั่นคือปีไหนเศรษฐกิจเจริญรุ่งเรืองปริมาณผู้โดยสารก็จะมากขึ้น และปีไหนภาวะเศรษฐกิจถดถอยปริมาณผู้โดยสารก็จะลดลงมากเช่นกัน ซึ่งก็เป็นไปตามสมมุติฐาน ส่วนปัจจัยที่มาจากภายนอกประเทศนั้นจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติมีผลกระทบต่อปริมาณผู้โดยสารมากที่สุด แสดงว่า ปัจจัยด้านอัตราแลกเปลี่ยน ก็เป็นแรงดึงดูดให้ชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาเที่ยวประเทศไทยมากเช่นกันซึ่งในจำนวนนี้มีส่วนหนึ่งที่เดินทางทางอากาศมาเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ด้วย ส่วนตัวแปรจำนวนประชากรและงบประมาณของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ซึ่งมีค่าความยืดหยุ่นคิดลบนั่นอาจไม่มีอิทธิพลต่อปริมาณผู้โดยสาร เนื่องจากมีค่าน้อยมากตามที่ได้อธิบายในหัวข้อ 3.1 ซึ่งตัวแปรเหล่านี้อาจจะไม่สำคัญ ศึกษาโดยการตัดออกผลการวิเคราะห์ปรากฏ

ว่า ได้ค่า DW. 1.5296 ค่า R-squared 0.9707 และไม่มีตัวแปรใดมีค่าความยืดหยุ่นติดลบเลย (ภาคผนวก ข) แสดงว่าตัวแปรรายได้ จำนวนนักท่องเที่ยวและ อัตราแลกเปลี่ยนเปลี่ยนแปลง สามารถอธิบายปริมาณผู้โดยสารได้ 97.07 % โดยปัจจัยที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้แก่ รายได้ และปัจจัยที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.15 ได้แก่ จำนวนนักท่องเที่ยว ปัจจัยที่มีนัยสำคัญทางสถิติดังกล่าวมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับอุปสงค์การเดินทางทางอากาศผ่านท่าอากาศยานจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนปัจจัยอัตราแลกเปลี่ยนไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกับการศึกษาก่อนหน้านี้

ด้านแนวโน้มและทิศทางปริมาณของผู้โดยสารในปี 2545 นั้น จากการพยากรณ์มีแนวโน้มสูงขึ้นมากกว่าปี 2544 ประมาณ 0.029 เปอร์เซนต์ โดยมีปริมาณผู้โดยสารตลอดทั้งปี 2.21 ล้านคน

4.2 ข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้ได้นำตัวชี้ภาวะด้านเศรษฐกิจและตัวแปรด้านสังคมหลายตัวมาเป็นตัวอธิบาย ดังนั้นผลการศึกษาจึงสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาที่เป็นปัจจัยทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่ภาครัฐควรมาให้ความสนใจและหาทางแก้ไขซึ่งปัจจัยต่าง ๆ ที่เสนอแนะมี ดังนี้

1) ปัจจัยด้านรายได้รัฐต้องหันมาสนใจแก้ปัญหาการกระจายรายได้ที่ไม่เป็นธรรมในสังคมไทย เพราะกลุ่มคนร่ำรวยในประเทศที่มีเปอร์เซ็นต์น้อยกว่ากลุ่มคนยากจนแต่ครอบครองทรัพยากรของประเทศไว้จำนวนมากมายนั้นซึ่งนับวัน รายได้ของคนสองกลุ่มนี้ก็ยิ่งห่างกันมากขึ้น จากการศึกษาชี้ให้เห็นว่าการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร ไม่ได้ทำให้ปริมาณผู้โดยสารทางอากาศเพิ่มขึ้นนั้นแสดงว่าประชากรที่เพิ่มขึ้นเป็นกลุ่มประชากรที่มีรายได้ต่ำและเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศมากกว่าการเพิ่มขึ้นของประชากรที่มีรายได้สูงที่มีอำนาจการซื้อ

2) ปัจจัยด้านนักท่องเที่ยวรัฐบาลต้องหันมาสนใจการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวในประเทศให้ยั่งยืน เพราะเป็นแหล่งที่มาของรายได้เข้าประเทศควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศด้านอื่น ๆ เพราะเป็นที่มาของรายได้ด้านอุตสาหกรรมการบินพาณิชย์ของไทย ตลอดจนการบริการที่เกี่ยวข้องเนื่องอื่น ๆ ซึ่งจำนวนนักท่องเที่ยวมีส่วนสำคัญอย่างมากต่อรายได้ของภาคการบริการเหล่านี้ สนับสนุนให้มีการลงทุนสร้างศูนย์ประชุมและแสดงสินค้านานาชาติขนาดใหญ่ เพื่อเป็นการกระจายรายได้และความเจริญสู่ภูมิภาค ส่งเสริมทัศนกรรมการบินพาณิชย์ เช่น เครื่องประดับ เครื่องเงิน และของที่ระลึกต่าง ๆ เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมต่อเนื่องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว รัฐควรช่วยเหลือผู้ประกอบการด้านโฆษณาประชาสัมพันธ์ ตลอดจนพิจารณาลดภาษีมูลค่าเพิ่มของสินค้า

หัตถกรรมอันเป็นการช่วยเหลือส่งเสริมให้คนท้องถิ่นมีรายได้และยังช่วยสืบสานศิลปหัตถกรรมของไทยอีกด้วย

3) ปัจจัยด้านอัตราแลกเปลี่ยน นโยบายการเงินต้องมีเสถียรภาพในอัตราแลกเปลี่ยนเพราะจากการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจะมีผลอย่างมากต่ออัตราแลกเปลี่ยน ถ้าอัตราแลกเปลี่ยนไม่มีเสถียรภาพจะทำให้ปริมาณนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาในประเทศเกิดความไม่แน่ใจในการซื้อสินค้าและบริการ ซึ่งอาจทำให้นักท่องเที่ยวเหล่านี้หันไปเที่ยวประเทศอื่นแทน

4) การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากร ซึ่งจากการศึกษาพบว่าจำนวนประชากรที่มากขึ้นแต่ละปีไม่ทำให้ปริมาณผู้โดยสารเพิ่มขึ้นนั้นแสดงว่าประชากรที่เพิ่มขึ้นนั้นเพิ่มในส่วนของผู้มีรายต่อหัวต่ำแต่กลับเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ ดังนั้นรัฐต้องเร่งส่งเสริมและสร้างงานให้เกิดกับประชากรที่มีรายได้ต่ำเพื่อยกระดับฐานะความเป็นอยู่ให้ดีขึ้นให้มากกว่าในปัจจุบันเพื่อให้คนในชาติมีฐานะและความเป็นอยู่ทัดเทียมกัน

5) คำเนิการให้ทำอากาศยานเชิงใหม่เป็นทำอากาศยานนานาชาติอย่างแท้จริง โดยให้มีเส้นทางบินเชื่อมโยงไปยังภูมิภาคอื่น ๆ มากขึ้นและจัดให้มีนโยบายการบินแบบเสรี และเอื้อต่อสายการบินนานาชาติที่จะบินตรงมาลงเชียงใหม่

และเนื่องจากว่าการศึกษารั้งนี้ไม่ได้นำปัจจัยด้านราคาทางอากาศมาเป็นตัวแปรในการศึกษาด้วย แต่โดยสภาพความเป็นจริงแล้วอุตสาหกรรมการบินพาณิชย์ ในประเทศที่ระบบเศรษฐกิจเสรีเต็มที่มีการแข่งขันด้านราคาเป็นอย่างมาก เนื่องจากมีสายการบินหลากหลายผู้บริโภคมักมีทางเลือกที่จะเลือกบริการสายการบินที่ราคาต่ำที่สุด ตรงต่อเวลามากที่สุด และสถิติเกิดอุบัติเหตุต่ำสุด กรณีของประเทศไทยอุตสาหกรรมนี้ถูกผูกขาดโดยบริษัทการบินไทยโดยมีกระทรวงการคลังเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ดังนั้นราคาค่าขนส่งจึงไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงบ่อยนักและถ้าจะมีการเปลี่ยนแปลงด้านราคาก็เปลี่ยนในทางที่เพิ่มขึ้นถึงแม้รัฐบาลจะอนุญาตให้เอกชนก่อตั้งสายการบินพาณิชย์มาให้บริการได้ แต่ก็ไม่อนุญาตให้บินทับเส้นทางบินที่บริษัทการบินไทยทำการบินอยู่ ดังนั้นภาครัฐควรอนุญาตให้สายการบินที่ตั้งขึ้นมาใหม่ สามารถบินทับเส้นทางบินของการบินไทยได้ เพื่อให้มีทางเลือกแก่ผู้บริโภค และเกิดการแข่งขันด้านราคาค่าขนส่งทางอากาศไม่ให้ราคาสูงมากเกินไป เพื่อให้คนในชาติสามารถซื้อบริการด้านนี้ได้ เพราะจากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่ากลุ่มผู้โดยสารทางอากาศเป็นกลุ่มของผู้มีรายได้สูง และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเท่านั้น กลุ่มเกษตรกรและภาคบริการที่มีรายได้ต่ำไม่สามารถใช้บริการด้านนี้ได้เลย